

Macbeth

Giuseppe Verdi

Patria Oppressa - Lied nr 12

Onderdrukt volk

Akte 4, scene 1

De opening van de slotakte, die de ondergang van de tiran Macbeth inzet.

Plaats: De Schots-Engelse grens.

De vluchtelingen die de tiranie van Macbeth ontvlucht zijn, laten een klaaglied horen over de lamentabele staat waarin hun thuisland zich bevindt. Macduff treurt om de dood van zijn gezin.

Malcolm beveelt de soldaten takken en bladeren uit Birnam Wood (het bos dat Dunsinane omringt) als camouflage te gebruiken en spoort hen aan hem te volgen om Schotland te bevrijden.

Coro

Patria oppressa! il dolce nome
No, di madre aver non puoi,
Or che tutta a figli tuoi
Sei conversa in un avel.
D'orfanelli e di piangenti
Chi lo sposo e chi la prole
Al venir del nuovo Sole
S'alza un grido e fere il Ciel.
A quel grido il Ciel risponde
Quasi voglia impietosito
Propagar per l'infinito,
Patria oppressa, il tuo dolor.
Suona a morto ognor la squilla,
Ma nessuno audace è tanto
Che pur doni un vano pianto
A chi soffre ed a chi muor.

Koor

Onderdrukt vaderland! De lieflijke naam
van moeder krijg je niet,
nu je het graf van onze zonen
bent geworden.
Van wezen, van ieder die rouwt,
van echtgenoten, van kinderen,
Iedere zonsopgang krijst een nieuwe kreet
naar de hemel en de hemel beantwoordt die
kreet
net of hij medelijden voelt,
Onderdrukt land, voor eeuwig wordt jouw
verdriet uitgeschreeuwd.
De klok luidt altijd voor de doden,
maar niemand durft een vergeefse
traan te laten voor hen die lijden
en hen die sterven..

Het klaaglied van de vluchtelingen:

De akte begint met een koor van Schotse vluchtelingen, waaronder Macduff, die treuren om hun vaderland dat zucht onder de tirannie van Macbeth. Ze zingen het beroemde koor "Patria oppressa!" (Onderdrukt vaderland!), waarin ze rouwen om de verloren vrijheid en de vele doden.

Context binnen de opera:

Verdi benadrukt in deze scène de collectieve ellende van het Schotse volk onder Macbeth's bewind, wat in schril contrast staat met de intieme, waanzinnige scènes van Lady Macbeth en de paranoïde toestand van Macbeth in de voorgaande akten. Dit is de opmaat naar de uiteindelijke dood van Lady Macbeth en de val van Macbeth zelf door toedoen van Macduff.

Achtergrond Opera Macbeth

muziek, Giuseppe Verdi

libretto: Francesco M. Piave

Macbeth is een opera van Giuseppe Verdi, die voor het eerst werd opgevoerd in 1847 in het Teatro della Pergola in Florence. Giuseppe Verdi schreef de muziek op een libretto van Francesco Maria Piave, die het baseerde op het gelijknamige toneelstuk van William Shakespeare.

Daarna onderging het werk een hele serie wijzigingen. In 1855 werd het stuk met een gewijzigde titel opgevoerd in St Petersburg en in 1865 werd het in het Théâtre Lyrique in Parijs opgevoerd in een nieuwe versie en met een herzien libretto van Andrea Maffei.

Er bestaat nog een opera met dezelfde naam, geschreven door Ernest Bloch.

Het verhaal

Op een heide in Schotland begroeten een aantal heksen veldheer Macbeth van Schotland (bariton) eerst als veldheer van Glamis, vervolgens als veldheer van Cawdor en tot slot als koning van Schotland.

Macbeth is verbijsterd, daar zowel de huidige heer van Cawdor als de koning Duncan nog in leven zijn. Zijn kameraad Banquo (bas) wordt begroet als vader van koningen. Dan arriveert er een stel boodschappers die Macbeth begroeten als veldheer van Cawdor. De vorige veldheer is bij de koning in ongenade gevallen, en heeft Macbeth als zijn opvolger uitgeroepen. Macbeth beseft dat de heksen hem echte voorspellingen hebben gedaan, en dat de kroon van Schotland voor hem in het verschiet ligt. Hij zweert echter dat hij het lot in geen geval een handje zal helpen. Lady Macbeth (mezzosopraan) denkt daar echter anders over, en wanneer haar het nieuws bereikt dat koning Duncan de nacht in haar kasteel - Dunsinane - door zal brengen, brengt zij Macbeth ertoe de koning in zijn slaap te vermoorden.

Aldus geschiedde, hoewel Macbeth er helemaal niet gerust op is. Wanneer Banquo en Macduff (tenor) die morgen de vermoorde koning vinden, is de ontsteltenis groot. De twee zoons van Duncan zijn gevlucht en worden daarom voor de moordenaars van hun vader aangezien.

Macbeth is inmiddels koning geworden, maar volgens zijn vrouw zijn ze nog niet veilig en moeten er nog meer slachtoffers vallen. De eersten zijn Banquo en zijn zoon Fleance, dit om de voorspelling van de heksen te voorkomen. Het lukt een door Macbeth gehuurde moordenaarsbende om Banquo te vermoorden, maar Fleance weet te ontsnappen. Tijdens een banket op het kasteel wordt Macbeth achtervolgd door visioenen van de vermoorde Banquo, en Lady Macbeth weet hem niet te beteugelen. De gasten vertrekken geschokt.

Macbeth gaat opnieuw te rade bij de heksen, die hem voorspellen dat hij veilig is zolang het bos van Birnam niet naar Dunsinane komt, en dat niemand hem kan doden, behalve degene die niet uit een vrouw geboren is. Macbeth voelt zich oppermachtig en besluit de rebelse Macduff te laten leven.

Schotland lijdt onder het harde regime van Macbeth, en Macduff heeft vernomen dat de tiran zijn vrouw en kinderen heeft vermoord. Duncans zoon Malcolm (tenor) voert inmiddels het Engelse leger door het bos van Birnam naar Dunsinane, en geeft iedereen opdracht om zich te camoufleren met boomtakken. Lady Macbeth slaapwandelt 's nachts ijlend en weeklagend door het huis, bespied door een hofdame en een arts. Deze zijn geschokt door de ontboezemingen die de Lady in haar slaap prijsgeeft. Macbeth verneemt dat zijn vrouw inmiddels gestorven is, en dat het bos optrekt naar het kasteel. Hij rijdt uit om het leger het hoofd te bieden; hem kan immers niets gebeuren, daar alleen iemand die niet uit een vrouw geboren is hem kan doden. Macduff vertelt hem echter dat hij voortijdig uit de buik van zijn moeder is gerukt, waarop hij Macbeth het hoofd afslaat. Malcolm wordt uitgeroepen tot nieuwe koning.

De vloek van Macbeth:

Volgens een theaterbijgeloof brengt het uitspreken van de naam Macbeth in een theater een vloek met zich mee. Vanwege dit bijgeloof wordt het stuk meestal "*The Scottish Play*" genoemd.

Volgens de overlevering was Macbeth vanaf het begin vervloekt. Een heksenverbond had bezwaar tegen het gebruik van echte bezweringen door Shakespeare en sprak daarom een vloek uit over het toneelstuk.

Voorbeelden:

De actrice die in de 1ste opvoering Lady Macbeth speelde, overleed plotseling, waardoor Shakespeare zelf de rol moest overnemen.

Andere geruchten over ongelukken zijn onder meer het gebruik van echte dolken in plaats van rekwisieten voor de moord op koning Duncan (wat de dood van de acteur tot gevolg had).

In 1948 viel actrice Diana Wynyard in Stratford van het podium af omdat ze tijdens de slaapwandelscene haar ogen dicht hield en de avond tevoren beweerd had dat de vloek onzin was.

Ook geloofde men dat een theater dat Macbeth opvoerde in financiële moeilijkheden verkeerde. Het stuk was populair, trok veel publiek maar het was ook een dure productie, een gok voor een gezelschap op de rand van faillissement.

Hoe kun je een catastrofe voorkomen als je de naam van het toneelstuk uitspreekt dat niet genoemd mag worden? Verlaat het theater, draai drie keer rond, spuug, vloek en klop dan op de theaterdeur om weer binnen te mogen komen...